

Innhold

FORORD.....	9
INNLEDNING.....	11
KAPITTEL 1	
HVEM ER JEG SOM SKAL BLI LÆRER?.....	16
<i>Hanne Christensen og Kirsten E. Thorsen</i>	
Skolens oppgave og lærerprofesjonen.....	16
Læreryrket i dag – mangfoldige oppgaver og store forventninger.....	19
Motivasjon for valg av utdanning.....	20
Hvem er <i>du</i> som lærerstudent?.....	22
Profesjonell identitet.....	24
KAPITTEL 2	
KRAV OG FORVENTNINGER TIL LÆREREN.....	26
<i>Hanne Christensen og Kirsten E. Thorsen</i>	
Lærerrollen.....	26
Læreren i møte med elevene.....	27
Relasjonskompetanse.....	28
Reguleringskompetanse.....	31
Didaktisk kompetanse.....	31
Læreren som del av et profesjonelt fellesskap.....	32
Læreren i møte med foreldre og andre aktører rundt skolen.....	34
KAPITTEL 3	
HVORDAN KAN JEG STUDERE GODT OG EFFEKTIVT?.....	38
<i>Hanne Christensen og Kirsten E. Thorsen</i>	
Hva gir fagplaner informasjon om?.....	38
Hvordan kan jeg få best mulig læringsutbytte?.....	41
KAPITTEL 4	
SELVSTENDIGE MULIGHETER I EN FORSKNINGSBASERT LÆRERUTDANNING.....	48
<i>Hanne Christensen og Kirsten E. Thorsen</i>	
En dannet student og en dannet lærer.....	48
Refleksjon.....	49
En forskningsbasert lærerutdanning.....	51

INNHOLD

KAPITTEL 5

VURDERING FOR OG AV LÆRING I LÆRERUTDANNINGEN..... 55

Hanne Christensen og Kirsten E. Thorsen

«Men jeg får jo aldri bedre enn C!» 57

KAPITTEL 6

Å LÆRE I PRAKSIS 66

Kirsten E. Thorsen

Organisering og innhold i praksis 67

Hva gjør vi i praksis?..... 69

Vurdering i praksis..... 75

KAPITTEL 7

SKIKKET TIL LÆRER? OM SKIKKETHETSVURDERINGER I LÆRERUTDANNINGEN 77

Frøydís Óma Óhnstad

Lærerskikkethet – født til lærer? 77

Innholder i skikkethetsforskriften 80

Hvorfor er skikkethetsvurdering viktig? 87

Prosedyrer og retningslinjer..... 91

Noen etiske aspekter ved skikkethetsvurderinger..... 93

KAPITTEL 8

SPRÅKET, LÆRERENS VIKTIGSTE ARBEIDSREDSKAP 95

Alf Gunnar Eritsland og Torill Strand

Språk er samspill..... 95

Hverdagsspråk og fagspråk..... 97

Språklige koder og kjøreregler..... 103

Læreren som språklig modell 105

KAPITTEL 9

FAGKOMPETANSE FOR LÆRERYRKET 107

Jon Amundsen, Ellen Konstanse Hovik, Nanna Paaske og Jon Helge Sætre

Fag og fagvalg i lærerutdanningen..... 109

Tre lærerutdanningsfag 110

Å bli vurdert og å bli en vurderer 119

KAPITTEL 10

MEDSTUDENTER SOM RESSURS.....I 22

*Hanne Christensen, Ina Camilla Lauvli Engan, Marius Muggerud, Richard Nicolai
Nilsen Prestegård, Hilde Midtgård Stephansen og Julie Himberg Sørli*

En god student har god struktur! ..... I 24

Samarbeid..... I 24

«Jeg bare var der» ..... I 25

Ulik alder, hjemsted og kjønn ..... I 25

Praksis ..... I 26

Er din medstudent skikket for å bli lærer? ..... I 27

Hvilke fag skal du velge? ..... I 29

Avslutning ..... I 29

REFERANSER.....I 30

Forord

DENNE BOKA ER EN HJELP til å forstå hva en profesjonsutdanning er. Boka kan brukes som en håndbok som gir deg informasjon om helt sentrale oppgaver og forventninger i lærerstudiet, men den er også ment å være noe mer. Vi mener at innsikt i *hvem du er* en viktig forutsetning for utviklingen av *din læreridentitet*. Vi vil utfordre deg til å reflektere over overgangen fra å være elev til å bli lærerstudent, og over deg selv som framtidig lærer.

Tradisjonelt har høyere utdanning vektlagt teoretisk kunnskap, noe som selvsagt også er sentralt i en profesjonsutdanning. Vi har et ønske om å løfte fram intensjonene i Kvalifikasjonsrammeverket (Kunnskapsdepartementet, 2014) som, utover kunnskap, vektlegger ferdighetslæring og generell kompetanse. I lærerarbeid er den enkeltes handlingskompetanse *en personavhengig* kompetanse. Det er lite pensumlitteratur i lærerutdanning som har oppmerksomhet rettet mot dette, og vi ønsker derfor at denne boka skal være et bidrag til at studentene skal bli bedre kjent med seg selv som framtidige profesjonsutøvere. Boka er aktuell for lærerstudenter, faglærere i lærerutdanningen og praksislærere. Innholdet kan knyttes til læringsprosesser i pedagogikk og studiefag, til observasjonspraksis og til studentenes egenrefleksjon.

Boka bør leses parallelt med annet fagstoff i pedagogikk og studiefag. Fagbegreper som du møter i annen pensumlitteratur, blir i liten grad utdypet i denne boka, men den vil likevel hjelpe deg til å forstå hvordan alle komponentene i en lærerutdanning kan spille sammen for å utvikle din læreridentitet.

De innledende kapitlene har den enkelte lærerstudents erfaringer og forventninger som omdreiningspunkt. Vi inviterer lærerstudenten til å reflektere over og vurdere sider ved seg selv knyttet til krav og forventninger til læreryrket. Boka informerer, den gir råd og sist, men ikke minst, den «framsnakker» læreryrket som et av de mest spennende og krevende yrker man kan velge.

Vi har arbeidet som faglærere i pedagogikk i lærerutdanningen og vært tett på lærerstudenter gjennom flere år. Vi har undervist i store og mindre

grupper, vi har arrangert seminarer, vi har veiledet, vi har vurdert, og vi har fulgt opp studenter i praksis. Studentgruppene vi har møtt, er mangfoldige; det er de unge som kommer rett fra videregående, det er de eldre erfarne skoleassistentene, det er studentene som har deltidsjobb og barn hjemme, og det er studentene som har annen akademisk utdanning med seg i sekken. Møtene våre med disse ulike studentene har gitt oss en solid bakgrunn til å kunne løfte fram hva studenter opplever som utfordrende i studiet, og hva studenter gjør for å få en meningsfull studietid.

Vi har begge lærerkvalifisering som forskningsfelt, og erfaringene våre bruker vi også mer systematisk i eget FoU-arbeid, blant annet i PRA-KUT-prosjektet TPQ (Teacher Professional Qualifications).

Høgskolen i Oslo og Akershus, januar 2016

Hanne Christensen og Kirsten E. Thorsen